

Spokojne lato: przydatne wskazówki podczas podróży zagranicznych

Sytuacje nadzwyczajne

Gdzie dzwonić w razie wypadku?

Jeśli potrzebujesz pomocy pogotowia ratunkowego, straży pożarnej lub policji, zadzwoń pod bezpłatny numer [112](#), dostępny we wszystkich państwach UE.

Numer alarmowy w przypadku zaginięcia dziecka to [116 000](#).

Wybieram się poza granice Unii, a tam, gdzie jadę, nie ma ambasady ani konsulatu mojego państwa. Z kim mam się skontaktować, jeżeli będę potrzebować pomocy?

Co roku prawie 7 mln obywateli UE podróżuje poza granice Unii do miejsc, gdzie ich kraj nie jest reprezentowany, lub też mieszka w takich miejscach.

Jako obywatel państwa członkowskiego UE jesteś automatycznie obywatelem Unii. Dlatego poza jej granicami masz prawo do uzyskania pomocy konsularnej, nawet jeśli tam, gdzie przebywasz, nie ma placówki dyplomatycznej twojego kraju pochodzenia. Jeżeli np. zostaniesz zatrzymany, ulegniesz poważnemu wypadkowi lub zgubisz ważne dokumenty, możesz zwrócić się o pomoc do konsulatu lub ambasady innego państwa członkowskiego UE.

Przysługuje Ci także pomoc w sytuacjach kryzysowych: państwa członkowskie UE muszą udzielać obywatelom Unii pomocy w ewakuacji na takich samych zasadach, na jakich udzielają jej swoim obywatelom.

Na stronie internetowej Komisji Europejskiej poświęconej ochronie konsularnej możesz sprawdzić, czy tam, gdzie się wybierasz, istnieją placówki dyplomatyczne twojego kraju. Dzięki uzgodnionym w kwietniu tego roku [nowym zasadom](#), które państwa członkowskie muszą wdrożyć do 2018 r., w przyszłości obywatele UE będą jeszcze lepiej chronieni w miejscach poza Unią, gdzie ich kraj nie posiada przedstawicielstwa (dowiedz się [więcej](#)).

Co robić, jeśli podczas pobytu za granicą będzie mi potrzebna pomoc lekarza?

Jeżeli podczas podróży po terytorium UE, Islandii, Liechtensteinu, Norwegii lub Szwajcarii zachorujesz lub ulegniesz wypadkowi, masz prawo do [opieki zdrowotnej](#) niezbędnej podczas tymczasowego pobytu za granicą. W tym celu musisz mieć ze sobą [europejską kartę ubezpieczenia zdrowotnego \(EKUZ\)](#). Karta gwarantuje dostęp do leczenia w ramach systemu publicznej opieki zdrowotnej na takich samych warunkach i za taką samą cenę jak w przypadku osób ubezpieczonych w kraju, do którego się udajesz. Pamiętaj więc, aby przed wyjazdem zwrócić się do swojego ubezpieczyciela o darmowe wydanie karty.

Możesz również ściągnąć specjalną [aplikację](#) na smartfony, dzięki której będziesz mieć dostęp do numerów alarmowych, informacji o leczeniu, do którego jesteś uprawniony, oraz o jego kosztach, a także informacji o sposobie uzyskania zwrotu kosztów oraz danych kontaktowych na wypadek zgubienia karty.

Aplikacja jest dostępna w 25 językach. Sama aplikacja nie jest odpowiednikiem karty EKUZ i jej nie zastępuje.

Jeżeli cierpisz na przewlekłą chorobę i musisz wykupić lek podczas podróży zagranicznej, przed wyjazdem poproś lekarza o receptę transgraniczną.

Ochrona konsumentów i bezpieczeństwo żywności

Po rezerwacji wczasów zorganizowanych biuro podróży zbankrutowało. Czy mogę uzyskać zwrot pieniędzy?

[Dyrektywa w sprawie zorganizowanych podróży](#) chroni europejskich konsumentów, którzy rezerwują wakacje i obejmuje wczasy zorganizowane łączące co najmniej dwa elementy, takie jak transport, zakwaterowanie lub wynajem samochodu.

Przepisy przyznają unijnym konsumentom podstawowe prawa przy dokonywaniu rezerwacji na zorganizowane wakacje. Obejmują one prawo do uzyskania wyczerpujących informacji przed rezerwacją; prawo do przeniesienia rezerwacji na inną osobę, jeśli samemu nie można z niej skorzystać; oraz prawo do uzyskania zwrotu pieniędzy i powrotu do kraju w przypadku bankructwa organizatora.

W przyszłości przepisy te obejmą również 120 mln osób rezerwujących inne formy łączonych usług turystycznych, np. samodzielnie wybraną kombinację lotu ze strony internetowej przewoźnika lotniczego plus hotel lub wynajem samochodu. [Zaproponowane zasady](#) uzyskały poparcie Parlamentu Europejskiego i Rady (dowiedz się [więcej](#)) i mają zostać przyjęte na jesieni.

O czym powinienem pamiętać, kupując wyjazd wakacyjny na kredyt?

Zgodnie z unijną dyrektywą w sprawie kredytu konsumenckiego, gdy kupujesz coś na kredyt, przysługują Ci [konkretne prawa](#). Warto pamiętać o pięciu najważniejszych:

Reklama kredytu konsumenckiego powinna być przejrzysta i zrozumiała.

Przed podpisaniem umowy powinieneś otrzymać wystarczające informacje, by móc porównać różne oferty.

Po podpisaniu umowy powinieneś otrzymać jej kopię.

Jeżeli zmienisz zdanie, masz 14 dni na odstąpienie od umowy.

Powinieneś również mieć możliwość wcześniejszej spłaty kredytu za uczciwą rekompensatą.

Komisja Europejska współpracuje z państwami członkowskimi, aby podnieść poziom wiedzy wśród konsumentów na temat ich praw. Kampania ta rozpoczęła się już w [Czechach](#) i [Austrii](#).

Co mogę zrobić, jeśli moja podróż samolotem, pociągiem, autobusem lub statkiem jest opóźniona lub odwołana?

Dzięki Komisji Europejskiej UE stała się pierwszym na świecie obszarem, w którym gwarantuje się przestrzeganie praw pasażerów podróżujących wszystkimi rodzajami środków transportu.

Zgodnie z [przepisami unijnymi](#), w przypadku gdy Twoja podróż jest znacznie opóźniona, przedsiębiorstwo transportowe, z którym podróżujesz, musi zapewnić Ci odpowiednie informacje i pomoc. W niektórych okolicznościach możesz mieć również prawo do odszkodowania. Jeśli podróż zostaje odwołana i musisz zatrzymać się w hotelu w miejscu innym niż cel podróży, przedsiębiorstwo transportowe powinno za Twój pobyt zapłacić. Przed podróżą warto sprawdzić, jak dochodzić swoich praw i pobrać aplikację „Prawa pasażerów” dostępną na następujące rodzaje smartfonów: [Google Android](#), [iPhone](#), [iPad](#) i [Windows Phone](#).

Jakie prawa przysługują mi, jeśli jestem osobą niepełnosprawną?

Przepisy UE dotyczące praw pasażerów [chronią](#) osoby niepełnosprawne i osoby o ograniczonej mobilności przed dyskryminacją podczas podróży w UE oraz przyznają im takie

same prawa do korzystania z transportu, jakie mają inni obywatele.

Podróżuję własnym lub wynajętym samochodem w innym państwie członkowskim UE; czy muszę mieć międzynarodowe prawo jazdy? Czy przepisy ruchu drogowego są podobne do tych w moim kraju?

Z prawa jazdy wydanego w jednym z państw członkowskich UE można korzystać na terytorium całej UE. Przed wyjazdem upewnij się, że dokument jest nadal ważny, ponieważ nie możesz prowadzić pojazdu w innym kraju, posiadając tylko tymczasowe prawo jazdy lub zaświadczenie. Przepisy ruchu drogowego mogą różnić się w poszczególnych państwach członkowskich, zwłaszcza w zakresie ograniczeń prędkości. Możesz pobrać bezpłatną aplikację dotyczącą bezpieczeństwa ruchu drogowego w Europie, która zawiera wszystkie istotne przepisy ruchu drogowego obowiązujące w 28 państwach UE oraz w Islandii, Liechtensteinie, Norwegii i Szwajcarii (aplikacja dostępna na [Google Android](#), [iPhone](#) i [Windows Phone](#)).

Mam problemy z wypożyczalnią samochodów za granicą. Do kogo mogę się zwrócić o pomoc w dochodzeniu roszczeń?

W UE, Norwegii i Islandii możesz uzyskać bezpłatną pomoc krajowego oddziału [Europejskiego Centrum Konsumentckiego](#) (ECK). Pracownicy Centrum poinformują Cię o przysługujących Ci prawach konsumenta oraz o argumentach, jakie należy przedstawić firmie. Jeżeli nie ma możliwości rozwiązania problemów na miejscu, zachowaj wszystkie niezbędne dokumenty i skontaktuj się z ECK w swoim kraju po powrocie do domu. Kiedy przebywasz za granicą, możesz posłużyć się [aplikacją ECC-travel](#), aby wytłumaczyć przedsiębiorcy swój problem i swoje prawa w jego języku.

Aplikacja ta jest przydatna w przypadku najczęstszych problemów napotykanym przez konsumentów podczas podróży, takich jak opóźnienia lotów lub anulowanie rezerwacji noclegów.

Podróżując, płacę gigantyczne rachunki za telefon. Jak mogę je obniżyć?

UE pomaga obniżyć koszty korzystania z usług telefonii komórkowej w podróży – tzn. roamingu. Komisja Europejska od kilku lat dąży do obniżenia limitów cenowych za transmisję danych w roamingu dla osób korzystających z usług unijnych operatorów w innym państwie UE. Od kwietnia 2016 r. opłaty roamingowe będą jeszcze niższe, a w czerwcu 2017 r. całkowicie odejdą w niepamięć (patrz niedawny komunikat prasowy – pytania i odpowiedzi). W poniższej tabeli można prześledzić spadek cen za usługi roamingu w ostatnich dwóch latach. Pamiętaj, że są to ceny maksymalne: twój operator może naliczać niższe opłaty. Coraz więcej operatorów telefonii komórkowej w Europie pozwala na rozszerzenie abonamentu krajowego na zagranicę za ustaloną stawkę dzienną, tygodniową lub miesięczną. Takie rozwiązania są częstsze w czasie letnich wakacji, dlatego warto skontaktować się ze swoim operatorem w sprawie ofert. Jeśli tego lata podróżujesz po terytorium Unii, możesz odetchnąć i cieszyć się wakacjami, pozostając w kontakcie z rodziną i znajomymi i nie martwiąc się, że rachunki za telefon nadmiernie obciążą twój budżet.

Rodzaj usługi komórkowej w UE	Limity cenowe w 2013 r. (bez VAT)	Limity cenowe w 2015 r. (bez VAT)
Wykonywanie połączeń	24 centy/min. (ok. 1 zł)	19 centów/min. (ok. 0,80 zł)
Odbieranie połączeń	7 centów/min. (ok. 0,30 zł)	5 centów/min. (ok. 0,20 zł)
Wysłanie SMSa	8 centów (ok. 0,32 zł)	6 centów (ok. 0,24 zł)
Ściąganie danych/surfowanie po sieci	45 centów/MB (ok. 1,80 zł)	20 centów/MB (ok. 0,80 zł)

Kupione podczas wakacji buty rozpadły się po tygodniu. W jaki sposób mogę odzyskać pieniądze? Jakie są przepisy?

Niezależnie od tego, gdzie dokonano zakupu, unijne przepisy gwarantują konsumentom

[podstawowe prawa](#). Od 2014 r. dzięki [nowym unijnym przepisom](#) konsumenci mają 14 dni na zwrot towarów kupionych na odległość – czyli przez internet, za pośrednictwem poczty lub telefonicznie.

Konsumentom w UE przysługuje [dwuletnia gwarancja](#) na zakupione towary i sprzedawca musi bezpłatnie naprawić lub wymienić wadliwy produkt. Jeżeli nie jest to możliwe w rozsądnym terminie lub powoduje szczególne niedogodności, możesz ubiegać się o zwrot kosztów lub obniżenie ceny.

Aby w [trzech prostych krokach](#) uzyskać zwrot pieniędzy za wadliwy towar kupiony za granicą, skorzystaj z [europejskiego postępowania w sprawie drobnych roszczeń](#). Z [tej procedury](#) możesz skorzystać w wielu przypadkach we wszystkich państwach członkowskich UE z wyjątkiem Danii. Jest to szybka i oszczędna alternatywa dla tradycyjnej rozprawy sądowej, mająca zastosowanie do transakcji handlowych – w tym transakcji konsumenckich – o wartości do 2 tys. euro. Wystarczy złożyć standardowy [formularz](#) do odpowiedniego sądu.

Planuję wakacje nad morzem. Jak mogę się dowiedzieć, czy woda w kąpieliskach będzie czysta i bezpieczna?

Co roku przed okresem letnim UE udostępnia informacje dotyczące jakości wody w europejskich kąpieliskach. Sprawdzanych jest ponad 21 tys. kąpielisk w 28 państwach członkowskich UE oraz w Albanii i Szwajcarii. W 2014 r. jakość wody w europejskich kąpieliskach była wysoka – 95 proc. kąpielisk spełniało minimalne normy jakości wody, określone w unijnym prawodawstwie. Zdecydowana większość ścieków komunalnych jest obecnie odpowiednio uzdatniana, mniej azotanów służy do naszych mórz, a nasze rzeki są czystsze niż kiedykolwiek. Więc jeśli w to lato wybierasz się na plażę, przeczytaj unijny [raport](#), a potem połóż się wygodnie na piasku i ciesz się wypoczynkiem.

Jak mogę wybrać owoce morza pochodzące ze zrównoważonych połowów?

Nawet jeśli znajdujesz się daleko od swojego lokalnego sklepu rybnego, nie musisz rezygnować z owoców morza pochodzących ze zrównoważonych połowów. Jedząc w restauracji, zapytaj kelnera lub szefa kuchni, skąd pochodzą serwowane ryby i czy zostały wyhodowane lub wyłowione w sposób zrównoważony. Sprawdź, czy ryby na twoim talerzu mają przepisowe minimalne rozmiary. Wybierając produkty pozyskane zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju, pozwalamy rybom rosnąć i rozmnażać się, a tym samym zapewniamy zasoby dla przyszłych pokoleń.

W tym roku możesz również spróbować mniej znanych gatunków, takich jak szprot czy ryby hodowlane, np. pstrąg – są one równie smaczne i przyczyniają się do zmniejszenia presji połowowej na bardziej popularne ryby. Twój wybór ma znaczenie. Wejdź również na [stronę Komisji Europejskiej „Nierozłączni”](#), gdzie znajdziesz więcej informacji na temat zrównoważonych połowów.

Właśnie skończyłem naukę i nie wiem, co robić dalej. Jak mogę uzyskać wsparcie?

Martwisz się, co robić po ukończeniu edukacji? Okres letni może być dobrą okazją, by zastanowić się nad dalszymi krokami. „Gwarancja dla młodzieży” może Ci pomóc odnaleźć się na rynku pracy: wszystkie państwa członkowskie UE zobowiązały się zapewnić, by **młodzi ludzie** otrzymywali dobre oferty **pracy, przyuczenia do zawodu, stażu lub dalszego kształcenia** w ciągu 4 miesięcy od czasu opuszczenia szkoły lub utraty pracy. Aby dowiedzieć się więcej na temat „Gwarancji dla młodzieży” w swoim kraju oraz gdzie należy się zarejestrować, aby mieć dostęp do ofert, wejdź na tę [stronę](#).

Organy publiczne odpowiedzialne za realizację „Gwarancji dla młodzieży” mogą skorzystać z narzędzi do działań informacyjnych (w tym materiałów audiowizualnych, aplikacji mediów społecznościowych), opracowanych przez Komisję, aby zachęcić młodzież do rejestracji. Pakiet ten jest do dyspozycji odpowiednich organów w państwach członkowskich UE i można go pobrać z następującej [strony](#) (dział „Biblioteka”).

Przepisy celne i podatkowe

W granicach Unii Europejskiej nie uiszcza się żadnych należności celnych w czasie podróży z jednego kraju do drugiego. Podatki (VAT i akcyzowy) są zawarte w cenie i nie trzeba płacić żadnych dodatkowych podatków w innym kraju UE, z wyjątkiem produktów opisanych poniżej.

Jeśli wracasz z podróży do kraju spoza UE, przepisy są inne i bardziej rygorystyczne.

Alkohol

Nie ma ograniczeń co do rodzaju produktów, jakie można kupić i zabrać ze sobą w trakcie podróżowania po krajach UE, pod warunkiem że są one przeznaczone na własny użytek, a nie na handel. Każdy kraj ustala orientacyjne ilości wyrobów tytoniowych i alkoholu, które uznaje za przeznaczone do użytku własnego. Osoby przewożące większą ilość tych towarów mogą spodziewać się pytań mających na celu sprawdzenie, czy nie mają zamiarów handlowych. Poziomy orientacyjne nie mogą być jednak niższe od podanych poniżej. Oznacza to, że można przewieźć:

napoje spirytusowe – 10 litrów

wino alkoholizowane (porto, sherry) – 20 litrów

wino – 90 litrów (z czego wino musujące – maks. 60 litrów)

piwo: 110 litrów.

Jeśli wracasz na terytorium UE z państwa niebędącego jej członkiem, możesz przywieźć ze sobą towary wolne od podatku VAT i akcyzy na użytek własny w ściśle określonych granicach. Te same zasady odnoszą się do podróżnych przybywających z Wysp Kanaryjskich, Wysp Normandzkich, Gibraltaru i innych terytoriów, na których nie mają zastosowania unijne przepisy w sprawie podatku VAT oraz akcyzy. Dla alkoholu limity te wynoszą:

wyroby spirytusowe o obj. alkoholu powyżej 22 proc. – 1 litr lub 2 litry w przypadku wina alkoholizowanego lub wina musującego

wino – 4 litry

piwo – 16 litrów

Tytoń

Dla wyrobów tytoniowych, podobnie jak dla alkoholu, wprowadzono orientacyjne ilości w celu odróżnienia osobistego użytku od działalności gospodarczej. Minimalne poziomy wynoszą:

papierosy – 800 sztuk

cygaretki – 400 sztuk

cygara – 200 sztuk

tytoń – 1 kg

Podobnie jak w przypadku alkoholu jeśli wracasz na terytorium UE z państwa niebędącego jej członkiem, możesz przywieźć ze sobą tytoń wolny od podatku VAT i akcyzy na użytek własny w ściśle określonych granicach. Również w tym wypadku te same zasady odnoszą się do podróżnych przybywających z Wysp Kanaryjskich, Wysp Normandzkich, Gibraltaru i innych terytoriów, na których nie mają zastosowania unijne przepisy w sprawie podatku VAT oraz akcyzy. Istnieją jednak dwa różne limity i każde państwo UE samo decyduje, czy będzie stosować górną czy dolną granicę.

Państwa stosujące dolną granicę mogą wybrać, czy będzie ona miała zastosowanie jedynie do osób podróżujących drogą lądową lub morską (Bułgaria, Grecja, Łotwa, Litwa, Węgry, Polska, Słowacja i Szwecja) czy do wszystkich podróżnych (Estonia i Rumunia). Dolna granica wynosi 40 papierosów/20 cygaretek/10 cygar lub 50 g tytoniu.

Wszystkie pozostałe państwa UE stosują wyższą granicę: 200 papierosów/100 cygaretek/50 cygar lub 250 g tytoniu.

Perfumy i inne towary

Osoby podróżujące drogą lotniczą i morską mogą przewozić inne towary niż alkohol i papierosy o wartości nieprzekraczającej 430 euro lub 300 euro w przypadku podróży samochodem, pociągiem, transportem rzeczonym lub po jeziorze. Niektóre państwa UE stosują niższy limit dla podróżnych poniżej 15. roku życia; limit ten musi wynosić co najmniej 150 euro.

Mięso i produkty mleczne

Przywożenie do UE produktów mięsnych i mlecznych, nawet w małych ilościach, z większości krajów spoza UE jest nielegalne. Wyjątkiem są: Andora, Wyspy Owcze, Grenlandia, Islandia, Liechtenstein, Norwegia, San Marino i Szwajcaria. Przepis ten ma chronić zwierzęta gospodarskie w UE przed chorobami zwierząt.

Przepisy te nie dotyczą przewozu produktów pochodzenia zwierzęcego pomiędzy państwami w obrębie UE. Więcej informacji znajdziesz na stronie [Twoja Europa – podróże](#).

Podróżowanie z gotówką

Jeśli przy wjeździe na terytorium Unii lub przy opuszczaniu go posiada się kwotę co najmniej 10 tys. euro w gotówce (lub jej równowartość w innych walutach), należy zgłosić ten fakt organom celnym. W obrębie UE na ogół można przewozić dowolną ilość środków pieniężnych.

Dodatkowe informacje:

[Podróże w UE](#)